

Slovenščina ni več eksotika

Daša Cvjetičanin

Ljubljana – Seminar slovenskega jezika, literature in kulture je tradicionalna prireditev, namenjena vsem tujcem, ki slovenščino raziskujejo, poučujejo, prevajajo ali pa jo kako drugače vključujejo v svoje delo in življenje. Letos se je v organizaciji Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki deluje v okviru Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, začel prejšnji ponedeljek, trajal pa bo do konca tega tedna. Seminar, ki vsako leto v prvi polovici julija privabi množico udeležencev z vsega sveta, je tokrat že 46. po vrsti, udeležilo pa se ga je 130 udeležencev iz 28 držav; med njimi je 99 študentov in 31 zaposlenih, približno polovica pa jih dela na univerzah in inštitutih v tujini.

Paleta obiskovalcev seminarja je tudi letos pisana: univerzitetni profesorji in študentje slovenistike ter slavistike, književni ustvarjalci in prevajalci, strokovnjaki za primerjalno jezikoslovje in književnost, ki delujejo na univerzah in raziskovalnih institucijah v tujini in slovenskem zamejstvu – vsi ti svoje znanje slovenščine bogatijo tako v dopoldanskem programu na Filozofski fakulteti, ki vključuje lektorate, predavanja, konverzacijo in izbirne jutranje tečaje, kot s popoldanskimi spremnimi aktivnostmi.

O razmerjih s slovanstvom

Vsako leto pa, na posebej izbrano krovno temo priredijo tudi sklop predstavitev najnovejših spoznanj s področja jezikoslovja, literarne zgodovine in kulture. Letošnja rdeča nit predavanj je *Slovanstvo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*, ki jo poleg jezikoslovcev in literarnih zgodovinarjev z različnih psiholoških, zgo-

dovinskih, glasbeno-narodnopisnih in arhitekturnih vidikov osvetljujejo tudi povabljeni predavatelji z omenjenih področij, povzema vsebinske točke tokratne osrednje teme predsednica 46. seminarja dr. Vera Smole: te segajo od večplastnega vpogleda v slovansko vzajemnost v drugi polovici 19. stoletja in analize »slovanjenja« slovenščine v času širjenja panslavističnih idej do obravnave literature kot odseva zgodovinskih dogajanj in izpostavljanj nasprotij med slovanskimi in neslovenskimi posebnostmi.

K razmišljanju o skupnih in različnih potezah slovanskih narodov, med katerimi najdejo svoje mesto tudi Slovenci in slovenstvo, je vodilo predvsem dejstvo, da je po dveh desetletjih stalnih oziranj na zahod prišel čas odkrivanja resničnosti »slovanske duše«, meni Vera Smole in dodaja, da nas slovanstvo »preprosto genetsko determinira, največ jezikovno, v precejšnji meri kulturno in v omejenem polpreteklem obdobju tudi politično«.

Pomemben del integracije

Dr. Marko Stabej, predstojnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, pojasnjuje, da se je slovenščina kot tuji jezik z leti vendarle otresla pridiha eksotike, saj se za učenje slovenščine kot drugega jezika iz različnih razlogov odloča vedno več ljudi. Stabej pri tem izpostavlja rezultate manjše raziskave, ki je pokazala, da se večina tujcev za študij slovenščine ne odloča zaradi vzrokov pragmatične narave, temveč bolj »čustvene«, ko odkrijejo v jeziku nekaj lepega, drugačnega. Pri tistih, ki se učijo jezika funkcionalno, torej z namenom, da bi ga obvladali (in teh je vse več), pa se najde cela paleta razlogov; najpogosteje so v

ozadju družinski vzroki, na primer mešana partnerstva, ali pa poslovno-delovni dejavniki (diplomacija).

Stabej na namige, da je slovenščina eden težjih jezikov, odgovarja, da v jezikoslovju velja nekakšen stereotip, ki pravi, da »so vsi jeziki enako zahtevni«, in dodaja, da je vse odvisno od postopkov učenja. Zaradi narave slovenskega jezika je tujcu sicer težje prikriti svoj materni jezik, pa vendar je to, »da je v ozadju vedno še en jezik«, pač realnost, pravi Stabej.

Tisto, kar je po njegovem mnenju najpomembnejše – in s čimer se na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik že dolgo časa ukvarjajo – je učenje funkcionalnih stvari: da torej tujcev »ne obremenjuješ z nepreglednimi informacijami, temveč jim ponudiš uporabne napotke«. Pri tem Stabej izpostavlja tudi način, kako pristopimo do tujcev, ki se želijo sporazumevati v slovenščini, saj tudi naše netolerantno odobravanje jezikovnih napak vpliva na njihov odnos do našega jezika, kar seveda »ne prispeva k živosti jezika«.

Medtem ko je obvezni dopoldanski program namenjen učenju in poglobljanju jezikovnega znanja, pa je pester spremljevalni program seminarja, ki poteka v popoldansko-večernih urah, namenjen vzpostavljanju pristnega stika s slovenskim jezikom in kulturo. Utrip mesta tako udeleženci spoznavajo s tematskimi sprehodi po Ljubljani, raznimi ustvarjalnimi delavnicami, ogledi slovenskih filmov in gledaliških predstav, obiski muzejev, galerij in knjižnic ter glasbenih in literarnih večerov, organizirano pa imajo tudi celodnevno strokovno ekskurzijo po različnih predelih Slovenije.

Stran / Page: 15

Doseg / Reach: 147000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 760 cm²

2 / 3

Udeleženci 46. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture se s slovenščino in njenim matičnim okoljem spoznavajo na večplasten način, veliko poudarka pa je na praktični rabi jezika.

Nekatere udeležence dvotedenskega seminarja slovenskega jezika, literature in kulture smo povprašali, kako se počutijo v Sloveniji in kaj jih je pravzaprav spodbudilo k učenju slovenščine.

Noemi Cristiani

Trstu ni vpisala študija slovenistike – študira namreč klasično filologijo – se ji zdi negovanje slovenščine še vedno zelo pomembno. Do sedaj je videla le »zamejsko« plat Slovenije, od udeležbe na seminarju pa pričakuje, da bo spoznala tudi »pravo bistvo Slovenije«.

Luciano Lister, ki prav tako živi v zamejstvu, in sicer v Kanalski dolini, pa pravi, da pri njih v nasprotju z Gorico ni šol, kjer bi se lahko učili

Luciano Lister

slovenščine. Seminarja se v želji, da bi negoval in izboljševal svoje poznavanje slovenskega jezika, ki so ga govorili tudi njegovi predniki, udeležuje že tretjič. Oba z Noemi Cristiani pa se ob seminarju veselita tudi pohajkovanja po Ljubljani.

Carola Ribeck študira lingvistiko na Univerzi v Göteborgu na Švedskem, nad slovenščino pa se je navdušila lani v Barceloni, ko je spoznala nekaj Slovencev. Največ preglavic ji pri slovenščini povzročajo sklanjatve in vr-

Carola Ribeck

stni red besed, ki je v primerjavi z drugimi jeziki, ki jih pozna, precej nejasno določen. Nad Slovenijo, ki jo je obiskala prvič, pa je navdušena, predvsem nad naravo in ljudmi, ki so, kot pravi, nadvse prijazni.

Raymond Miller

ko je Ljubljano obiskal prvič: »V Ljubljano sem pripotoval iz Zagreba in ko smo se ustavili na Zmajskem mostu, sem si rekel: to je najlepši most na svetu!« Z učenjem slovenščine Raymond Miller tako rekoč združuje prijetno s koristnim, saj mu kot slavistu in učitelju ruščine poznavanje slovenskega jezika pride še kako prav pri raziskavah, vendar se slovenščina, ko prime v roke knjigo, kaj kmalu prelevi v strasten konjiček.

Sonia Vanesa Calpanchay iz Argentine sicer študira zgodovino, za učenje slovenščine pa se je odločila tudi zato, ker so ji na splošno všeč slovanski jeziki. »Razumevanju kulture drugih ljudi se najbolj približam s poznavanjem njihovega jezika, saj te to še najbolj približa njihovemu

Sonia Vanesa Calpanchay

dojemanju sveta okoli sebe,« meni. Poleg lepote, ki jih ponuja Ljubljana, pa se nikakor ne more navediti vsemu zelenju in gozdovom, ki jih premore Slovenija. »V Buenos Airesu vsi vselej hitijo, tu v Sloveniji pa imate vse, a lahko še vedno občutiš mir in zadihaš svež zrak,« pravi Sonia Vanesa Calpanchay in pristavlja, da bo našo državo še obiskala – takrat za dlje časa, saj razmišlja o nadaljevanju študija prav v Sloveniji.

Raymond Miller, profesor ruščine na Bowdoin College v Brunswicku, prihaja iz države Maine v ZDA. V skoraj tekoči slovenščini obudi spomin izpred mnogih let,

ko je Ljubljano obiskal prvič: »V Ljubljano sem pripotoval iz Zagreba in ko smo se ustavili na Zmajskem mostu, sem si rekel: to je najlepši most na svetu!« Z učenjem slovenščine Raymond Miller tako rekoč združuje prijetno s koristnim, saj mu kot slavistu in učitelju ruščine poznavanje slovenskega jezika pride še kako prav pri raziskavah, vendar se slovenščina, ko prime v roke knjigo, kaj kmalu prelevi v strasten konjiček.

dojemanju sveta okoli sebe,« meni. Poleg lepote, ki jih ponuja Ljubljana, pa se nikakor ne more navediti vsemu zelenju in gozdovom, ki jih premore Slovenija. »V Buenos Airesu vsi vselej hitijo, tu v Sloveniji